

homilije – poruke

TEOLOŠKO-PASTORALNI TEČAJ ZA SVEĆENIKE (25. siječnja 1994.)

»AKO ME TKO LJUBI, ČUVAT ĆE MOJU RIJEČ« (Iv 14,23)

HOMILIJA FRANJE KARDINALA KUARIĆA

Draga braćo i sestre!

Blagdan obraćenja – to je sadržaj današnjeg blagdana kada se Crkva sjeća Božjeg zahvata u jednu dušu. Plod tog Božjeg zahvata je obraćenje. Kakav je to prijelaz, znamo iz opisa obraćenja svetog Pavla. Što je on bio? On je bio progonitelj. On piše svom učeniku Timoteju: »Zahvalan sam Onome koji mi dade snagu – Kristu Isusu, Gospodinu našem – jer me smatrao vrijednim povjerenja, kad u službu postavi mene koji prije bijah hulitelj, progonitelj i nasilnik. Ali, pomilovan sam, jer sam to u neznanju učinio, još u nevjeri...« (2 Tim 1,12-13).

Iz nevjere prijeći u vjeru to je obraćenje. Ali to nije samo stvar razumskog opredjeljenja, to je zapravo stvar čitavog unutarnjeg čovjekovog bića koje je izraženo srcem.

Može netko znati napamet cijeli Katekizam a da još ne bude vjernik. Baš je u tome problem što se prema riječi Božjoj ljudi postavljaju sa svoje intelektualne razine i podvrgavaju svome sudu, svome intelektu misterij samoga Boga, njegovu riječ i njegovu ljubav. Može se dogoditi da čovjek cijeli život studira a da ne susretne Boga. Boga se može susresti samo poniznim srcem.

Prisutni među nama Apostolski nuncij razgovarao je s Fidelom Castrom o vjeri kao Nuncij na Kubi. Zanimala je Castra Biblija, vjera. On je do dvadesete godine bio student, isusovački đak i priznaje da su ga oni dosta toga dobro naučili. Ali on kaže: »Vjera nije nikada ušla u moje srce.« I on je ostao nevjernik.

Isus Krist u Evanđelju kaže svojim apostolima na rastanku: »Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se!« (Mk 16,15-16). Kako nam je zapisao evanđelist Matej, Isus kaže: »Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih sve što sam vam zapovijedio« (Mt 28,19-20).

Isus je kategoričan: Propovijedajte, naviještajte Evanđelje i bit će spašen tko uzvjeruje i bit će osuđen tko ne uzvjeruje. Što ćete propovijedati? Ono što sam vam ja zapovijedio. Objava, to je sam Bog koji se nudi čovjeku. Nudi se ne samo kao apsolutna istina koju spoznajemo u Objavi o samome Bogu, kao istina o samome čovjeku i o smislu života i stvaranja, On se objavljuje kao ljubav, On se objavljuje srcu čovjeka. Stoga je čin vjere čin

obraćenja. To je ono što kaže Ivan: »Mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj« (1 Iv 4,16). Nema obraćenja dok se ne povjeruje Ljubavi.

Ima jedan psihološki izraz koji možemo upotrijebiti u viziji obraćenja: zaljubiti se u Boga. Dokle god Bog nije u središtu našeg srca kao ljubav našeg srca, mi smo daleko od Njega, nismo obraćeni. Nažalost, baš ta intelektualna dimenzija u odnosu prema vjeri, prema Objavi, prema Bogu mnogo puta prevladava i u teologiji. Onda se događa da se Boga jednostavno pretvori u predmet. Bog ne može biti predmet. Bog može samo biti ljubav kojoj se vjeruje, koju se prihvaća u totalitetu srca. Zato je navještaj vjere poziv na ljubav, nikakva interesna akrobatika. A ljubav se svjedoči; ljubav se živi.

Pavao, koji je bio Savao, progonitelj, hulitelj, nasilnik, susreo je Ljubav. Isus Krist mu se ukazao, bacio ga s konja, rasvijetlio mu srce a zaslijepio oči. I Pavao se zaljubio u Isusa Krista. Zato on kaže: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?« (Rim 8,35). To je njegov motiv, to njega nosi kroz cijeli život, kroz sve progone, kroz sve patnje njega nosi Ljubav. On je zaljubljenik Kristov: njemu je Krist život srca, svjetlo savjesti, dakako i svjetlo njegova intelekta. Krist, po kom se on dariva Ocu u Duhu Svetom! Zato obraćenje znači uzvjerovati Ljubavi.

Ovaj naš Katolički katekizam ima jedan stalni motiv koji se provlači kroz cijeli Katekizam, a to je motiv ljubavi. Vjera je na koncu čin ljubavi. I sakramenti su jednostavno hrana ljubavi i zapovijedi su život ljubavi da bi onda završilo u molitvi koja je stalno disanje ljubavi. Zato je Katekizam ispunjen Svetim pismom, riječju Božjom. Jedan suvremeni obraćenik kaže o Bibliji: »Svaka je riječ natopljena Božjom prisutnošću...«

»Kod Boga nema razlike između onoga što govori i što jest. Biblija je svojevrсна Euharistija. Ona se ne čita nego blaguje. Zato me nasmijavaju stanovite egzegete zatvoreni u svoje znanstvene istraživačke kule. Oni zapravo nemaju nikakve ideje o Božjem veličanstvu, ne idu tragom svjetla« (Frossard).

Ljubav, to je zapravo bit. Bog se objavljuje kao ljubav. »Bog je ljubav«. To je bitna objava o Božjem biću. Zato je sve pokrenuto ljubavlju, i stvaranje je pokrenuto ljubavlju. Nakon grijeha i pada čovjekova ta Ljubav je toliko ostala nepovrijeđena u sebi, toliko rasplamsana u sebi i toliko usmjerena prema čovjeku da je opet motiv Otkupljenja ljubav. Ne možemo razumjeti Utjelovljenje, muku i smrt Isusovu na križu bez ljubavi. Zato je vjera nužni odgovor na Ljubav ljubavlju. To je taj bitni odnos prema Bogu, a to znači obratiti se, zaljubiti se.

Ja pitam svoje ređenike prije ređenja: Da li si ti doživio događaj obraćenja? Ako nisi doživio događaj obraćenja, vrlo je velik rizik uzeti na sebe poziv svećeništva; opasno je preuzeti na sebe poslanje Isusa Krista koji je ljubio sve do smrti na križu; opasno je postaviti se između Boga i čovjeka kao navjestitelj spasenja ako to nije iz svijesti obraćenja; ako nisi doživio zaista u svojoj duši, u svom srcu Boga kao svoju ljubav. Ako Bog bude samo predmet, onda On neće biti tvoja ljubav i tvoja riječ neće odjeknuti u srcu tvojih slušatelja.

Citirajući Rimski katekizam, Katekizam kaže: »Sav cilj nauke i poučavanja mora biti položen u ljubav koja ne prestaje. Dobro se može izložiti što treba vjerovati, nadati se i činiti; ali uvijek mora objaviti Ljubav našega Gospodina, da svaki razumije kako svaki kršćanski kreposni čin nema drugog izvora osim Ljubavi i da je konačni cilj Ljubav« (KKC str. 15). Tu se postavlja pitanje vjere vjeroučitelja.

Draga moja braćo svećenici, zato treba uzeti Pismo i čitati, ali čitati srcem. Katekizam kaže da treba: »Čitati Pismo u 'živoj tradiciji cijele Crkve'. Prema izreci Otaca Sveto pismo se čita mnogo više u srcu Crkve nego u materijalnim sredstvima njegova izražavanja. Uistinu, Crkva nosi u svojoj Tradiciji živo pamćenje Božje riječi, a Duh Sveti joj daje duhovno tumačenje Pisma...« (ib., str. 37).

Tko će vas uvoditi u riječ Božju? Branitelj, Duh Sveti, »on će vas poučavati o svemu što sam vam ja objavio«. Tu se nalazimo apsolutno u Božjem svijetu. Taj se Božji svijet prihvaća i u nj se ulazi samo vjerom, vjerom koja ispunja srce, vjerom koja postaje ljubav. Onda su sve obaveze, Evanđelja, svi zahtjevi Evanđelja, sve zapovijedi, koje bi htjeli neki jednostavno prekriti, sve su one motivirane ljubavlju. Činim to ili ne činim jer ljubim.

Katekizam je pred nama. Crkva nam ga pruža u Duhu Svetom u ime Isusa Krista s pitanjem koje je Isus postavio Marti: »Vjeruješ li ovo?« (Iv 11,26). A što znači onda reći: vjerujem? Katekizam kaže: »Recitirati Credo s vjerom znači ući u zajedništvo s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim; znači također ući u zajedništvo s cijelom Crkvom koja nam prenosi vjeru i u krilu koje mi vjerujemo: taj je Simbol, duhovni pečat, meditacija je našeg srca i čuva je uvijek prisutnom; on je sigurno riznica naše duše« (Katekizam citira sv. Ambrozija) (ib., str. 53).

Katekizam citira i sv. Augustina: »Neka tvoj Simbol bude za tebe kao ogledalo. Gledaj se u njemu: da vidiš da vjeruješ sve što izjavljuješ da vjeruješ.

Obrađuj se svakog dana u svojoj vjeri« (sv. Augustin) (ib., str. 226). Vjera može biti radost samo ako je ljubav. Ako vjera nije ljubav, nije radost.

Draga braćo i sestre, s kakvom je vjerom vjerovala Marija? Ona je vjerovala puninom svoga srca. Ona je u srcu razmišljala otajstva Objave Božje; ona je srcem razmišljala. Zato je molimo neka nam isprosi obraćenje.

Diskutirati o Katekizmu može se. Na interesnoj razini njega analizirati može se. Može se saslušavati razna kritička mišljenja. Ali čin vjere se događa samo u srcu koje pristupa na koljenima i sklopljenim rukama riječi Božjoj. Kad se srce zaljubi, kad se srcem prihvati Bog, Utjelovljena Vječna Riječ i Objava ljubavi: križ, onda se vjeruje cjelovito i ljubi se vjerno. To nam potvrđuju svi sveti i svete Božje i svi mučenici. To su ostvarenja vjere jer im je vjera bila ljubav, i to je naš poziv. Amen.